

Dkt. Robert A. Peterson, Ufunuo na Maandiko, Kipindi cha 5, Ufunuo katika Hadithi ya Biblia, Ufunuo katika Maandiko Machache

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatiifu. Hii ni kipindi cha 5, Ufunuo katika Hadithi ya Biblia, Ufunuo katika Maandiko Matakatiifu.

Tunaendelea na mihadhara yetu kuhusu Ufunuo wa Mungu na mafundisho ya Maandiko Matakatiifu.

Tafadhali omba pamoja nami. Baba, asante kwa kuchagua kujifunua kwetu, hasa katika Mwanao na katika Neno lako. Tufundishe, tunaomba. Tuongoze katika njia yako ya milele, tunaomba, kwa ajili yetu na familia zetu. Katika jina takatiifu la Yesu tunaomba, amina.

Sote tunafahamu wazo la ufunuo.

Tunawajua watu ambao ni rahisi kuwajua na wale ambao si rahisi kuwajua. Cha kushangaza, Mungu ni rahisi kumjua, kwani anachukua hatua na kujifunua kwetu. Kwa kweli, yeye ndiye Mungu anayefunua ambaye hufurahia kujitambulisha.

Anajifunua kwa watu wote, nje na ndani yao. Anajitambulisha nje yetu katika ulimwengu alioumba. Viumbe vyote vya Mungu vinamshuhudia Muumba wao, kwani wao ni viumbe vyake.

Pia anajifunua kwa kujali na kuongoza matukio duniani. Zaidi ya hayo, anajifunua kwa kila mwanadamu, akiandika sheria yake mioyoni mwetu na kumpa kila mmoja wetu dhamiri. Mungu hajifunulii tu kwa wanadamu wote bali pia anajifunua kwa wengi kibinafsi.

Anafanya hivi kwa njia kadhaa. Wakati mwingine hufanya miujiza katika Neno lake ili kuwafundisha watu wake. Anawavuvia Maandiko kupitia manabii wake, ambao huwaletea watu wake Neno lake.

Israeli katika Agano la Kale na Kanisa katika Agano Jipya. Zaidi ya yote, Mungu mwenyewe anakuwa mwanadamu ili ajijulishe kama hajawahi kutokea. Ni nani angeweza kumfunua Mungu vizuri zaidi kuliko Mungu? Na ni nani angeweza kumfunua Mungu kwa wanadamu vizuri zaidi kuliko mwanadamu? Mwana wa Mungu anakuwa mwanadamu huku akiendelea kuwa Mungu.

Yeye ndiye mfunuaji kamili wa Mungu. Yesu humfunua Mungu kwa Neno na tendo. Matendo yake humtukuzwa Mungu na kufichua utambulisho wa Yesu kama aliyeahidiwa na Mwokozi.

Anazungumza maneno ya Mungu kama hakuna mwingine. Anamfunua Mungu kikamilifu sana hivi kwamba Mungu anamwita Neno, mawasiliano ya Mungu. Ufunuo wa Mungu katika hadithi ya kibiblia.

Ufunuo wa Mungu binafsi huanza na uumbaji, hasa katika Bustani ya Edeni. Mungu hufunua nguvu zake, hekima, uzuri, na mengine mengi duniani na katika bustani nzuri anayoitengeneza. Anaonyesha utakatifu na haki yake ndani ya mioyo ya Adamu na Hawa, nao wanamtii Muumba wao.

Mungu hufunua ukarimu na uaminifu wake katika Utoaji wa Mahitaji anapowapa wazazi wetu wa kwanza matunda, mboga mboga, na nafaka kwa wingi. Mungu alijitambulisha kabla ya anguko, si tu katika ufunuo wa jumla bali pia katika ufunuo maalum. Adamu na Hawa walipokea Neno la Mungu kwa maneno.

Pia wanajua uwepo wake katika Bustani. Anguko lina athari gani kwenye ufunuo wa Mungu? Mambo mawili yanazingatiwa. Kwanza, ufunuo wa awali wa Mungu una uhusiano.

Anajitambulisha kwa njia mbalimbali kwa Adamu na Hawa, wanaomjua, wanaompenda, na kumtii. Anguko linavunja uhusiano huo, kama inavyoonyeshwa na wazazi wetu wa kwanza wakijificha kutoka kwa uwepo wa Mungu. Pili, kama matokeo ya uhusiano uliovunjika, ufunuo wa Mungu uliunganishwa sasa unaonekana kugawanyika vipande vipande.

Mungu bado anawajaza jozi ya kwanza maarifa yake kutoka nje na ndani yao, katika historia na katika neno na uwepo, lakini kwa sababu ya athari za dhambi akilini mwao, ufunuo kama huo sasa unaonekana kutokuunganishwa na maono yao yenye mawingu. Ninamshukuru Richard Gaffin Jr. kwa maelezo yake ya theolojia ya kimfumo ambayo hayajachapishwa ambayo yalitusaidia na mawazo mengi haya. Katika Kristo, tunaingia katika uhusiano wa kibinafsi na Mungu na kurejesha baadhi ya umoja wa awali wa ufunuo.

Kuiona dunia kama kazi ya mikono ya Mungu badala ya yote yaliyopo hutufanya tuione nyasi kama kijani kibichi zaidi na anga kama bluu bluu zaidi. Tunatii maonyo ya dhamiri inapofanya kazi na sheria iliyoandikwa mioyoni mwetu, Warumi 215. Tunaona maisha na wakati ujao kwa mwanga wa majaliwa ya Mungu.

Tunapenda uwepo wa Mungu katika ibada na tunamheshimu Kristo kama lulu moja isiyo na thamani, lulu ya thamani kubwa, Mathayo 11:46. Tunathamini neno lake lililoandikwa na kulihifadhi mioyoni mwetu, Zaburi 119 mstari wa 11. Katika ufufuo

wetu ujao na maisha katika dunia mpya, uthamini wetu kwa ufunuo wa Mungu uliounghanishwa utarejeshwa kikamilifu.

Kwa kweli, mambo yatakuwa bora kuliko yalivyokuwa kabla ya anguko, kwani kama watu wa Mungu, hatutaweza tena kutenda dhambi, na Mungu atakaa kati yetu kama hatujawahi kufanya hapo awali. Tutafurahi Mungu akijitambulisha katika uumbaji mpya, kwa dhamiri zilizokamilishwa, na katika historia ya umilele ujao. Tutapenda neno, na tutamwabudu Baba, Roho, na Mwana aliyefanyika mwili ambaye anasema, nukuu, Mimi ndimi aliye hai.

Nilikuwa nimekufa, lakini tazama, lakini tazama, ni hai milele na milele, nami nina funguo za mauti na kuzimu, Ufunuo 1:17 na 18. Ufunuo katika vifungu vilivyochaguliwa. Mungu anajifunua katika mafunuo ya jumla yaliyotolewa kwa kila mtu kila mahali, na katika mafunuo maalum yaliyotolewa kwa watu maalum katika sehemu maalum.

Katika vifungu vilivyo hapa chini, tutaona kwamba ufunuo maalum unajumuisha matukio ya kihistoria, kama vile mapigo na Kutoka, ambapo Mungu anajionyesha kama shujaa na Mkombozi anayehukumu miungu ya uongo na kuwaokoa watu wake. Yesu anatuelekeza kwenye ufunuo maalum, akifundisha kwamba wanadamu hawawezi kuupata wao wenyewe bali kwamba Mungu kwa mamlaka yake ndiye anayeutoa. Ni wa Utatu katika tabia na unaopokelewa kwa unyenyekevu wa imani.

Ni ya kimaongozi na ya kibinafsi, ikiakisi mtoaji wake, ambaye ni ukweli na mtu. Mungu hujifunua hasa katika maandiko yake. Ilhali Mungu hutoa ufunuo wa Agano la Kale kupitia manabii, anatoa ufunuo wa Agano Jipya kupitia Mwanawe Mwenye Mwili, ambaye humimina Roho Mtakatifu juu ya Mitume. Mungu hutumia neno lake kuwasilisha mapenzi yake, kuleta kuzaliwa upya katika uumbaji mpya, na kukuza uhuru, uzima, na kustawi.

Waumini lazima wawe wepesi kutii maandiko na wabarikiwe. Vifungu vyetu vinajumuisha Kutoka 7 hadi 15, Mathayo 11:25 hadi 27, Waebrania 1:1 na 2, Yakobo 1:18 hadi 25, na hilo litafanya hivyo. Kutoka 7 hadi 15.

Biblia inafundisha kwamba ufunuo wa Mungu huja katika matukio ya kihistoria, kama vile Kutoka. Mungu anajifunua kwa Musa na kumwita awaongoze watu wake kutoka katika ukandamizaji wa Wamisri hadi nchi ambayo Mungu anawaandalia, Kutoka 3:1 hadi 4, 26. Musa alimtii Mungu, akimsihi Farao awaachilie watu wa Mungu waende ili waweze kumwabudu.

Farao anakataa kwa ukaidi, akiuliza kwa kujifanya Kutoka 5:2, Bwana ni nani hata niitii sauti yake na kuwaacha Israeli waende? Farao anaongeza kwa kiburi ukandamizaji wake kwa Israeli, sura ya 5, mistari ya 4 hadi 20. Mungu anajibu, akipanga kuwakomboa watu wake na kurekebisha ujinga wa Farao. Anaahidi

kuwakomboa Israeli kutoka utumwani Misri, 6:6. Nitawatoa chini ya mizigo ya Wamisri, nami nitawakomboa kutoka utumwani mwao, nami nitawakomboa kwa mkono ulionyoshwa na kwa matendo makuu ya hukumu, Kutoka 6, 6. Mungu anatumia mapigo kumi mabaya juu ya Misri.

Tunaona hili katika Kutoka 7:14 hadi 12:32, na kutangaza kwamba Bwana amefunua kwamba yeye ndiye Bwana. Tunaona katika 7:5. Na Wamisri watajua ya kuwa mimi ndimi Bwana, nitakapounyosha mkono wangu juu ya Misri, na kuwatoa wana wa Israeli kati yao. 7:17.

Kwa hili, mtajua mimi ndimi Bwana. Tazama, kwa fimbo niliyo nayo mkononi mwangu, nitapiga maji yaliyo katika Mto Nile, nayo yatageuka kuwa damu. Na kisha mfano mwingine mzuri ni 10 na mstari wa 2. Bwana alimwambia Musa katika 10, 1, Ingia kwa Farao, kwa maana mimi nimeufanya moyo wake kuwa mgumu, na moyo wa watumishi wake, ili nipate kuonyesha ishara zangu hizi kati yao; nawe upate kusema masikioni mwa mwanao na mjukuu wako, jinsi nilivyowatendea Wamisri vikali, na ishara nilizofanya kati yao; mpate kujua ya kuwa mimi ndimi Bwana.

Hasa, matukio haya ya kihistoria yanaonyesha nguvu za Mungu, umiliki wake wa ulimwengu, na upendo wake wa kushika agano. Katika angalau nusu ya mapigo, Bwana anatoifautisha kati ya Israeli, Misri, na Israeli, akiwaokoa watu wake. Kwa mfano, tunaona katika Kutoka 11:4 hadi 7.

Hapa ndipo Mungu anapotishia pigo la mwisho. Bwana asema hivi, Kutoka 11:4. Karibu usiku wa manane nitaingia katikati ya Misri, na kila mzaliwa wa kwanza katika nchi ya Misri atakufa, tangu mzaliwa wa kwanza wa Farao, aketiye katika kiti chake cha enzi, hata mzaliwa wa kwanza wa mjakazi, aliye nyuma ya kinu cha kusaga, na wazaliwa wa kwanza wote wa ng'ombe. Kutakuwa na kilio kikubwa katika nchi yote ya Misri, ambacho hakijawahi kuwapo, wala hakitakuwapo tena, lakini hakuna mbwa atakayewangurumia wana wa Israeli, mwanadamu wala mnyama, ili mpate kujua ya kuwa Bwana hutofautisha kati ya Misri na Israeli.

Wow. Ukaidi wa Farao ulisababisha pigo la kumi, vifo vya wazaliwa wa kwanza wote wa kiume huko Misri, akiwemo mwana wa Farao, 12:29. Usiku wa manane, Bwana aliwapiga wazaliwa wa kwanza wote katika nchi ya Misri, kuanzia mzaliwa wa kwanza wa Farao, aliyeketi katika kiti chake cha enzi, hadi mzaliwa wa kwanza wa mateka, aliye gerezani, na wazaliwa wa kwanza wote wa mifugo.

Mungu anawalinda Waisraeli kwa neema, ambao kwa utiifu waliweka damu ya mwana-kondoo wa dhabihu kwenye miimo na vizingiti vya milango yao. Kwa sababu Bwana hupita juu ya nyumba za Waisraeli anapokuja kuwahukumu wazaliwa wa kwanza, Waisraeli wanapaswa kusherehekea Pasaka kama sikukuu ya kila mwaka kwa Bwana. Farao anakubali na kuwaacha Waisraeli waende, lakini anabadilisha mawazo yake haraka na kuwafuata kwa hasira.

Mungu kwa nguvu anafungua Bahari Nyekundu ili watu wake wavuke. Wamisri wanapofuata, Mungu anafunga maji juu ya magari yao na kuwaangamiza wapanda farasi wao. 14:28, maji yakarudi na kufunika magari ya farasi na wapanda farasi wa jeshi lote la Farao lililowafuata baharini.

Hakuna hata mmoja wao aliyesalia. Kutoka ni tukio kubwa la kihistoria na njia kuu ambayo Mungu hujifunua, kama nyimbo za Musa na Miriamu zinavyosifu. Katika Kutoka, Mungu huwahukumu adui zake na kuwaokoa watu wake.

Katika Kutoka, Mungu pia anajitambulisha yeye ni nani: Yahweh, Bwana wa agano. Anawapenda, anawalinda, na anabaki mwaminifu kwa watu wake wa agano. Katika sura ya 3 na 4, ana nguvu juu ya mataifa, viongozi, miungu ya uongo, na hata bahari.

Kutoka 9:16 na 11:9, yeye ni Bwana juu ya uzima na kifo. Kutoka 12:29 hadi 32, Kutoka ni ufunuo maalum, unaoadhimisha kwamba hakuna kama Yahweh aliyetukuka sana, mtukufu, mwenye nguvu, mtukufu, mtakatifu, na mwenye upendo. Mungu ni shujaa, Mkombozi, Mfalme wa milele, mwenye nguvu za kuokoa.

Siwezi kutoa marejeleo haya. Ana nguvu juu ya mataifa, viongozi, miungu ya uongo, hata bahari. 9:16 na 11:9. Wimbo wa Musa unastahili kuzingatiwa.

Angalia jinsi Mungu anavyojifunua katika Kutoka, na angalia jinsi neno na tendo vinavyoendana. Tendo hilo ni ufunuo mkubwa, lakini lazima litafsiriwe kwetu kwa maneno. Hakika, watu kote Mashariki ya Karibu ya kale waliosikia kuhusu tukio hili hawangehitimisha, ee, Yahweh ndiye Mungu pekee wa kweli na aliye hai.

Ninapaswa kutahiriwa na kuwa Myahudi. Sidhani kama hivyo. Wangesema kitu kama, labda, eh, Mungu wa Israeli, Yahweh, ana nguvu kuliko miungu ya Misri, angalau kwa wakati huu.

Kitu kama hicho. Ndipo Musa na wana wa Israeli wakamwambia Bwana wimbo huu, wakisema, Nitamwambia Bwana, kwa maana ameshinda kwa utukufu; Farasi na mpanda farasi wake amewatupa baharini .

Bwana ni nguvu zangu na wimbo wangu, amekuwa wokovu wangu. Huyu ndiye Mungu wangu.

Nitamsifu, Mungu wa Baba yangu, nami nitamtukuza. Bwana ni mtu wa vita, Bwana ndilo jina lake.

Magari ya Farao na jeshi lake yalitupwa baharini, na maafisa wake wateule walizama katika Bahari Nyekundu. Mafuriko yaliwafunika. Walizama vilindini kama jiwe.

Mkono wako wa kuume, Ee Bwana, utukufu kwa nguvu. Mkono wako wa kuume, Ee Bwana, wawaponda adui. Kwa ukuu wa utukufu wako, wawaangusha watesi wako.

Unatuma ghadhabu yako, inawateketeza kama mabua makavu; kwa mpulizo wa pua zako, maji yalirundikana.

Mafuriko yakasimama kama chungu. Vilindi vikagandamana moyoni mwa bahari. Adui akasema, Nitawafuata.

Nitawakamata. Nitagawanya ili kuteka nyara; tamaa yangu itawajaa.

Imejaa wao. Nitauchomoa upanga wangu, na mkono wangu utawaangamiza.

Ulivuma kwa upepo wako, bahari ikawafunika, Wakazama kama risasi katika maji makuu.

Ni nani aliye kama wewe, Ee Bwana, miongoni mwa miungu? Ni nani aliye kama wewe, mtukufu katika utakatifu, wa kutisha katika matendo ya ajabu, mfanya maajabu? Ulinyoosha mkono wako wa kuume, nchi ikawameza. Umewaongoza kwa fadhili zako watu uliowakomboa.

Kwa nguvu zako umewaongoza hadi makao yako matakatifu. Watu wamesikia, wanatetemeka.

Uchungu umewapata wenyeji wa Ufilisti. Sasa wakuu wa Edomu wamefadhaika, na tetemeko limewapata viongozi wa Moabu.

Wakaaji wote wa Kanaani wameyeyuka. Hofu na hofu zimewaangukia kwa sababu ya ukuu wa mkono wako. Wamekuwa kama jiwe kwa watu wako, Ee Bwana, pita.

Kwa watu waliopita ambao umewanunua. Utawaleta na kuwapanda mlimani mwako, mahali ulipojitengenezea, Ee Bwana, kwa ajili ya makao yako.

Patakatifu, Ee Bwana, ambapo mikono yako imepaweka imara. Bwana atatawala milele na milele. Wimbo wa Miriamu ulisema, Mwimbieni Bwana, kwa maana ameshinda kwa utukufu.

Farasi na mpanda farasi wake amewatupa baharini. Tunasoma vifungu vya ajabu vinavyosema kuhusu Mungu akijifunua kwa watu wake. Ndivyo ilivyokuwa kwa Kutoka sura ya 7 hadi 15.

Katika Mathayo 11, Yesu anazungumza maneno ya kukumbukwa sana. Muktdha ni ole wa Yesu katika miji isiyotubu. Kisha Yesu akaanza kuilaumu miji ambayo alikuwa amefanya kazi zake nyingi za miujiza kwa sababu haikutubu.

Ole wako, Korazini, ole wako, Bethsaida, kwa maana kama miujiza iliyofanyika kwenu ingalifanyika Tiro na Sidoni, wanalitubu zamani kwa kuvaa magunia na majivu. Lakini nawaambia itakuwa rahisi zaidi kwa Tiro na Sidoni siku ya hukumu kuliko ninyi. Na wewe, Kapernaumu, je, utainuliwa hadi mbinguni? Utashushwa chini hadi kuzimu.

Kwa maana kama miujiza iliyofanyika ndani yako ingalifanyika Sodoma, ingekuwapo hata leo. Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa nchi ya Sodoma siku ya hukumu kuliko wewe. Hapa kuna mistari tunayopendezwa nayo zaidi, Mathayo 11:25 hadi 27.

Wakati huo, Yesu alisema, Nakushukuru, Baba, Bwana wa mbingu na dunia, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na akili, na kuwafunulia watoto wadogo. Naam, Baba, kwa kuwa ndivyo ilivyokuwa mapenzi yako. Mambo yote yamenikabidhiwa na Baba yangu, wala hakuna amjuaye Mwana ila Baba, wala hakuna amjuaye Baba ila Mwana, na yeyote ambaye Mwana apenda kumfunulia.

Njooi kwangu nyote msumbukao na wenye kulemewa na mizigo, nami nitawapumzisha. Jitieni nira yangu, mjifunze kwangu; kwa kuwa mimi ni mpole na mnyenyekevu wa moyo; nanyi mtapata raha nafsini mwenu; kwa maana nira yangu ni laini, na mzigo wangu ni mwepesi.

Yesu pia anatuelekeza kwenye mada ya Ufunuo. Anashutumu ukosefu wa toba katika miji ya Galilaya ambapo alifanya miujiza mingi. Kisha akatoa ibada na ufahamu wa kina kwa mistari niliyosoma.

Sifa ni kwa Utatu Mtakatifu kwa kazi yake ya Ufunuo. Ninakushukuru, Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na akili, na kuwafunulia watoto wadogo. Naam, Baba, kwa kuwa ndivyo ilivyokuwa mapenzi yako.

Mungu Baba ndiye mwandishi wa Ufunuo. Yeye ndiye Mfunuzi, mstari wa 25 wa Mathayo 11. Mwana pia anahusika, kwa maana anamfunua Baba, mstari wa 27.

Baba yangu amenikabidhi vitu vyote, wala hakuna amjuaye Mwana ila Baba, wala hakuna amjuaye Baba ila Mwana, na yeyote ambaye Mwana apenda kumfunulia. Mwana pia ndiye mada kuu ya Ufunuo, Luka 24, 27. Akianza na Musa na manabii wote, Yesu akawafasiria katika maandiko yote mambo yaliyomhusu yeye mwenyewe.

Roho Mtakatifu pia anahusika katika Ufunuo, Luka 10:21. Katika saa hiyo hiyo, Yesu alifurahi katika Roho Mtakatifu na kusema, Nakushukuru, Baba, Bwana wa mbingu na nchi, umewaficha mambo haya wenye hekima na akili, na kuwafunulia watoto wadogo. Toleo la Luka la tukio hilo hilo katika Mathayo linasema Yesu alifurahi katika

Roho Mtakatifu na akasema, kwa utangulizi huo, tunaona, katika maneno ya Yesu, ushiriki wa Roho Mtakatifu katika Ufunuo.

Yote haya yanaelekeza kwenye tabia ya Utatu ya Ufunuo. Yesu anaonyesha kwamba Ufunuo pia ni wa kibinafsi, kwani yaliyomo ni maarifa ya Baba na Mwana, Mathayo 11:27. Nakushukuru, Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na akili, ukawafunulia watoto wadogo.

Baba yangu amenikabidhi vitu vyote, wala hakuna amjuaye Mwana ila Baba, wala hakuna amjuaye Baba ila Mwana, na yeyote ambaye Mwana anapenda kumfunulia. Hiyo ina maana kwamba Ufunuo ni muhimu.

Tunahitaji kumjua Mungu, mstari wa 25. Zaidi ya hayo, Ufunuo umetolewa kwa mamlaka. Mungu Baba ni mkuu katika ufunuo, mstari wa 25 na 26 wa Mathayo 11, na Mwana pia ni mkuu.

Hakuna anayemjua Baba isipokuwa Mwana na wale ambao Mwana amechagua kumfunulia. Mungu huchukua hatua na kufanya Ufunuo uwe na ufanisi. Kufichwa kutoka kwa wenye hekima na ufahamu kunamaanisha kuwa nje ya uwezo au akili ya mwanadamu.

Wanadamu hawawezi kupata Ufunuo peke yao. Badala yake, tunahitaji unyenyekevu wa imani. Lazima tujinyenyekeze, tuwe kama watoto wadogo, na kumwamini Mungu.

Marko 10:15. Zaidi ya hayo, furaha ni mwitikio sahihi kwa Ufunuo, kama tulivyoona kutoka kwa Luka sambamba na kifungu hiki katika Luka 10 na mstari wa 21. Kifungu cha tatu, cha tatu kinachopima kina cha maji, ni Waebrania 1:1 na 2. Kifungu hiki kinatufahamisha jinsi Ufunuo unavyokuja na unavyohusiana na historia ya wokovu.

Hasa, Ufunuo wa Mungu kupitia Agano la Kale na Ufunuo wake katika Yesu vimewekwa pamoja. Waebrania 1:1 na 2. Zamani sana, mara nyingi na kwa njia nyingi, Mungu alisema na baba zetu kwa njia ya manabii. Lakini katika siku hizi za mwisho, amesema nasi kwa njia ya Mwanawe, ambaye alimweka kuwa mrithi wa vitu vyote, ambaye kwa yeye aliumba ulimwengu.

Yeye ni mng'ao wa utukufu wa Mungu na chapa halisi ya asili yake, naye huutegemeza ulimwengu kwa neno la uweza wake. Baada ya kufanya utakaso wa dhambi, aliketi mkono wa kuume wa Ukuu huko juu, akiwa mkuu zaidi, akiwa mkuu kuliko malaika kama vile jina alilorithi lilivyo bora kuliko lao. Mwandishi wa Waebrania anaweka ulinganisho mkubwa kati ya Agano la Kale na Jipya.

Kuna tofauti moja ya msingi: kufanana. Samahani, kuna kufanana moja kwa msingi, lakini kuna tofauti fulani. Kwa mfano, zamani sana imetofautishwa na katika siku hizi

za mwisho. Zamani, mara nyingi na kwa njia nyingi, Mungu alizungumza na baba zetu.

Katika siku za mwisho, Mungu alisema na baba zetu zamani sana. Katika siku hizi za mwisho amesema nasi. Baba, wapokeaji wa Ufunuo wa Agano la Kale, sisi, wale wanaoishi katika nyakati za Agano Jipya, hasa wale waliomjua Yesu na Mitume, ndio wapokeaji wa Ufunuo wa Agano Jipya katika Kristo na Mitume wake.

Zamani sana, mara nyingi na kwa njia nyingi, Mungu alisema na baba zetu. Katika siku hizi za mwisho, amesema nasi kwa njia ya Mwanawe . Tofauti na hayo, katika sehemu nyingi na kwa njia nyingi, mara nyingi na kwa njia nyingi, hayo ndiyo maelezo ya Agano la Kale.

Agano Jipya ni kupitia Mwanawe na pia kupitia manabii na kupitia Mwanawe. Maneno kuhusu Mwana yana wajibu maradufu. Kwanza kabisa, ningepaswa kusema kwamba wapatanishi wa Ufunuo walikuwa manabii katika Agano la Kale na Mwana katika Agano Jipya.

Lakini hakuna cha kusawazisha upande huu wa mlinganyo na maneno mara nyingi na kwa njia nyingi isipokuwa tuone maneno kwa Mwana kama yanafanya kazi maradufu, ambayo naamini yanafanya, kama Philip Hughes na FF Bruce na wachambuzi wengine wa Kiebrania wanavyoonyesha. Tofauti iliyoje. Zamani sana, katika siku hizi za mwisho, Mungu alijifunua kwa baba zetu, kwetu, kwa njia ya manabii, kwa njia ya Mwanawe.

Mara nyingi na kwa njia nyingi, kupitia Mwana . Je, ni kufanana gani kwa msingi kati ya Ufunuo wa Agano la Kale na Agano Jipya? Sikiliza kwa makini. Zamani sana, mara nyingi na kwa njia nyingi, Mungu alizungumza na baba zetu kwa njia ya manabii.

Lakini katika siku za mwisho, amesema nasi kupitia Mwanawe . Katika Agano zote mbili, Mungu ndiye Mungu anayezungumza. Anajifunua kwa watu wa Agano la Kale na kwa wale wanaokutana na Yesu na Mitume wake.

Na hilo linatujumuisha sisi, ambao Mungu hukutana nao kupitia maandishi ya Mitume wa Yesu. Kwa hivyo Mungu ndiye Mungu anayezungumza katika Agano zote mbili. Tofauti zipo, na ni muhimu.

Kuna maendeleo ya Ufunuo. Lakini kufanana kwa msingi ni kwa kushangaza. Mungu ndiye Mungu anayezungumza.

Amejifunua. Mwandishi wa Waebrania anapolinganisha Ufunuo wa Agano la Kale na Jipya, anaweka tofauti nne. Anatofautisha wakati, kama tulivyoona, hadhira, wapatanishi, na namna.

Kuhusu wakati, analinganisha zamani sana na siku hizi za mwisho. Agano la Kale linatumia usemi, siku za mwisho, kuashiria wakati ujao. Kwa kutimiza matarajio ya Agano la Kale, kuja kwa Kristo husababisha kuongezwa kwa neno, hizi.

Agano la Kale linasema, katika siku za mwisho. Mwandishi wa Waebrania anasema, katika siku hizi za mwisho. Siku za mwisho ni nyakati zilizo katikati ya kuja kwa Kristo.

Mwandishi anatofautisha hadhira. Ufunuo wa Agano la Kale uliwajia baba, mababu, na wazao wao. Ufunuo wa Agano Jipya unakuja kwetu, wale wanaoishi baada ya kuja kwa Masihi.

Kuhusu wapatanishi wa Ufunuo, neno la Mungu la awali lilimjia nabii kupitia manabii. Na sasa amesema nasi kupitia Mwanawe . Yesu ndiye mpatanishi wa Ufunuo wa Agano Jipya.

Tofauti ya nne inadokezwa. Mungu alijidhihirisha kwa watu wake wa Agano la Kale kwa njia mbalimbali. Sambamba na hili, Ufunuo wa Agano Jipya ulikuja kupitia Mwana .

Ufunuo wote kama huo ni ufunuo wa kistari cha MWANA. Ufunuo wa Mwana. Mwana wa milele ndiye nabii mkuu aliyefanyika mwili.

Yohana 1:14. Kumfunua Mungu kama hajawahi kutokea. Baada ya kifo cha Kristo, ufufuo, na kupaa kwake, anatimiza ahadi zake za kuwatumia Roho wa kweli wanafunzi wake, kuwakumbusha na kuwafundisha kweli nyingi.

Yohana 14:25-26. Yohana 15:26. Yohana 16:13 hadi 15.

Matendo 1:1. Kutoka mbinguni, Yesu amefunua Agano Jipya kwa njia ya Roho Mtakatifu kupitia mitume wake. Mgawanyiko wa msingi zaidi katika hadithi ya Biblia ni kati ya kabla na baada ya anguko. Kabla ya anguko na baada ya anguko.

Kuanguka hubadilisha kila kitu. Mgawanyiko wa pili wa msingi zaidi katika hadithi ya Biblia uko hapa katika Waebrania 1:1 na 2. Agano la Kale na Agano Jipya. Yakobo 1:18 hadi 25 ni kifungu chetu cha mwisho tunapoendelea kupima kina cha maji, hasa jinsi Mungu anavyojidhihirisha katika wakati na nafasi.

Yakobo 1:18. Kwa mapenzi yake mwenyewe, Mungu alituzaa kwa neno la kweli, ili tuwe kama matunda ya kwanza ya viumbe vyake. Ndugu zangu wapenzi mjue haya: kila mtu na awe mwepesi wa kusikia, si mwepesi wa kusema, si mwepesi wa hasira; kwa maana hasira ya mwanadamu haizai haki ya Mungu.

Kwa hiyo, wekeni mbali uchafu wote na uovu ulioenea, mkapokee kwa upole neno lililopandwa ndani liwezalo kuokoa roho zenu. Lakini iweni watendaji wa neno, wala

si wasikiaji tu, mkijidanganya nafsi zenu. Kwa maana mtu akiwa msikiaji wa neno, wala si mtendaji, huyo ni kama mtu ajiangaliaye uso wake wa asili katika kioo.

Kwa maana hujiangalia mwenyewe, kisha huenda zake, mara husahau jinsi alivyokuwa. Lakini yeye anayeitazama sheria kamilifu, sheria ya uhuru, na kudumu, asiwe msikiaji asahauye, bali mtendaji atendaye, huyo atabarikiwa katika kutenda kwake. Katika sehemu hii fupi, Yakobo anazungumzia ufunuo kama neno la kweli, Yakobo 1:18.

Neno lililopandwa, mstari wa 21. Neno, mstari wa 22-23. Sheria kamilifu, mstari wa 25.

Sheria ya uhuru, mstari wa 25. Baadaye katika barua hiyo, Yakobo pia anarejelea sheria ya kifalme, 2:8. Sheria, 2:9-11. Na andiko, 2:8, 2:23, 4:5. Njiani, Yakobo anasisitiza kwamba sheria ni umoja, anawasilisha mapenzi ya mtoaji sheria, na hutumika kama msingi wa hukumu, 2:8-13, 4:11, na 12. Yakobo anafanya hivyo kwa kuingiza nyenzo za Agano la Kale kama vile zile zinazohusiana na Ibrahimu, Rahabu, Eliya, manabii, Ayubu, Kutoka 20, Mambo ya Walawi 19, na Kumbukumbu la Torati, pamoja na mafundisho ya Yesu.

Tazama Christopher Morgan, Theolojia ya Yakobo, Hekima kwa Watu wa Mungu, PNR Publishing. Katika kifungu tunachosoma, Yakobo 1:18-25, Yakobo anaandika kuhusu neno la kweli, akihusisha neno na kweli, ambalo linaunganisha neno na Mungu ambaye ana sifa na anawasilisha ukweli, Yakobo 1, 18. Mungu hutumia neno la kweli kuleta kuzaliwa upya katika uumbaji mpya, mstari wa 18.

Kwa mapenzi yake mwenyewe, alituzaa kwa neno la kweli ili tuwe kama aina ya matunda ya kwanza ya viumbe vyake. Tazama pia 1 Petro 1:23, Yakobo analinganisha neno la kweli kama chombo kinachoongoza kwenye uzima, na dhambi kama chombo kinachoongoza, na kusababisha kifo, Yakobo 1:13-18. Tofauti na tamaa inayozaa dhambi, neno la kweli huzaa waumini kama kiumbe kipya.

Neno hufanya kazi kama mbegu ya Mungu ili kuleta kuzaliwa upya, mstari wa 16-18, na ni wakala wa Mungu ambaye kwa njia yake anawaumba waumini, mstari wa 21. Neno hili, kama kila kipawa chema na kamilifu, hushuka kutoka kwa Mungu na linapaswa kupokelewa. Yakobo anatumia neno na sheria kwa kubadilishana, na maneno yote mawili yanaonekana kuonyesha kwa upana Agano la Kale, mafundisho muhimu ya kimaadili katika Agano la Kale, na ahadi za agano jipya zilizofunuliwa katika injili na mafundisho ya Yesu.

Yakobo anachukulia neno na sheria kwa njia sawa katika 1:19-25, ambayo inaanza kwa kusisitiza umuhimu wa kutenda neno na kuishia na baraka kwa wale wanaotenda sheria. Neno sheria pia ni sheria kamilifu ya uhuru, mstari wa 25. Tazama pia 2:12.

Kwa kuendelea na Zaburi ya 19, Yakobo anaangazia siyo tu wazo la ukamilifu wa sheria bali pia mada zinazohusiana za maisha, hekima, furaha, usafi, usafi, haki, na thawabu. Sheria kamilifu ndiyo njia ya kupata uhuru, kukuza maisha, kustawi, utakatifu, na huduma. Neno pia lina mamlaka ya Mungu anayelitoa.

Kwa sababu hii, waumini wanapaswa kuwa wepesi kusikiliza neno. Tazama pia Kumbukumbu la Torati 6:1-9, kuweka kando dhambi ili kujiandaa kuipokea, na kuipokea kwa upole na kusikia na kutenda, Yakobo 1:19-25. Waumini wanaofanya neno watabarikiwa katika kutenda kwao, mstari wa 25.

Mungu hutumia neno mwanzoni, katikati, na mwisho wa maisha ya Kikristo, mistari ya 18-25. Katika kila hatua ya safari, watu wa Mungu wanapaswa kusalimisha mawazo na maisha yao kwa neno la Mungu lenye mamlaka. Katika hotuba yetu inayofuata, tutachukua kumjua Mungu kupitia ufunuo wake, maana ya ufunuo, na hitaji letu la ufunuo, na tutaanza kufikiria kuhusu Mungu kujifunua mwenyewe kupitia ufunuo wa jumla.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatifu. Hii ni kipindi cha 5, Ufunuo katika Hadithi ya Biblia, Ufunuo katika Maandiko Mateule.